

Hij komt er weer aan



Hoe graag ik ook zou willen, maar lieve oudere kinderen: Ik ontkom er niet aan! Als fervent Sintsupporter, die in jongere jaren zich ook in de huid van de goedheilig man hulde, dan de Jan Blanckxschool onveilig maakte of de trainingszaal van de s.v. Robur voel ik een grote innerlijke drang om me weer in het Pietendebat te mengen. Want wat is er nu mis met die brave borst uit Turkije, die via het Italiaanse Bari naar Spanje verhuisde? Niets toch. Hij is zelfs heilig verklaard, dus wat wil je nog meer? En wat mankeert er eigenlijk aan zijn Pieterknecht, behalve dat hij een donkere, ook wel zwarte genoemd, huidskleur heeft. In Madrid kijkt niemand hem na als hij daar door de straten loopt om boodschappen te doen voor zijn baasje Klaasje. Maar in Amsterdam, die verdraagzame stad, en naaste omgeving wordt er veel stennis gemaakt over de huidskleur van Pietermanknecht, zodat bijna gaat denken dat zwart een verkeerde huidskleur is. Omdat die kleur op de huidskleur van een geboren Afrikaan, Afro Amerikaan of Surinamer lijkt? Is een zwarte huidskleur dan minder dan een blanke? Ik dacht het niet. Ik heb dat eens in de bijbel, koran en andere heilige boeken nagevorst, maar ik ben dat nergens tegen gekomen. Er zijn echter liederen die dat schijnbaar wel vinden en menen dat Sints unieke dienaar van kleur moet verschieten. En dan rijst de vraag wat de Chinezen of Indianen dat van die gele of rode Pieten wel zo'n goed idee zouden vinden. En bij groene of paarse Pieten kan ik me al helemaal niets voorstellen want zo ver mijn talenkennis reikt bestaan er geen groenhuiden en ook geen paarshuiden.

Zelfs minister Jet Buskruit, altijd in voor progressiviteit, wordt er bij betrokken, want er zijn tekstdichters die vinden dat veel Sintliederen discrimineren. Ik heb daarom eens research gepleegd en enkele van die liederen, die we als ouderen nog steeds kunnen opdreunen, doorgenomen en geanalyseerd. En ik ben tot de conclusie gekomen dat er aan die liedjes, wat Pietermanknecht betreft, niets mankeert, maar sommige liedjes wel een eigentijdse aanpassing kunnen gebruiken. En dan bedoel ik met eigentijds ook werkelijk aangepast aan deze tijd.

De komst van Sinterklaas aan huis wordt meestal ingezet met het lied: Daar wordt aan de deur geklopt. Als aloud en gewijd bisschop weet hij hoe het hoort en hij komt dus niet zo maar met de deur in huis vallen. Hij klopt of belt eerst aan en wacht af tot hij wordt binnengeropen. In de tekst van dit gezang komt Pieterman er heel goed af. Nergens wordt hij als een boeman bezongen, maar meer als een soort knuffelbeer, want hij noemt zich "een goede vrind" omdat hij van Sinterklaas komt. Voor het jongetje in het liedje brengt hij "fijn speculaas" mee en voor het zusje van die snaak heeft hij "borstplaatjes" in de zak. Omdat ook het hedendaagse grut weet wat speculaas is, hoeft dat niet te worden aangepast, maar van borstplaat zullen de meeste snaakjes nooit gehoord hebben. We zouden daar met ons moderne taalgebruik "wietkoekjes" van kunnen maken.

In "Dag Sinterklaasje" komt de brave dienaar des bisschops er heel goed af. Er wordt ontelbare keren "dag dag" naar hem gezongen. Of dat nu is omdat hij in de smaak valt, veel snoep en cadeautjes heeft weggegeven of de hand op de knip heeft gehouden, hangt van de omstandigheden af.

Het gezang over "De zak van Sinterklaas" kan twijfelachtig zijn. Niet direct wat Piet betreft, maar wel wat de Sint aangaat. Er wordt immers gezongen "dat hij daar blij van zin de hele wereld in stopt". Dat lijkt me nogal wat, maar gelukkig loopt het goed af. Hij zit namelijk vol met taai, marsepein en bergen suikergoed en helemaal van onder nog een heel groot pak. Wat daar in zit wordt er niet bij vermeld, maar we mogen aannemen dat er iPods, Apps, mobieltjes en meer modern speelgoed mee bedoeld wordt en geen boksbeugels, stroomstootwapens en ander zwaar materiaal, want ook dat is eigentijds. Niet veranderen dus, tante Jet.

Als we gaan zingen van "Hij komt, hij komt" naderen we volgens de komaazifters een gevaarlijke grens. De Sint mankeert weer niets, want hij is onze beste vriend, maar toch..... Wie braaf was krijgt iets waarvoor hij of zij later naar de tandarts moet omdat het zoet is de melktandjes aantast, maar als hij of zij stout was is "de roe" een optie en die wordt door Zwarte Piet uitgedeeld. Wel namens de Sint natuurlijk, maar toch krijgt Pieterman dan de Zwarte Piet toegespeeld. Dus moet je dat eigentijds vertalen en je zou er van kunnen maken dat het bewuste kind "een taakstraf" krijgt.



We hebben ook nog het wonderschone vers van “O kom er eens kijken” Ik heb het vermoeden, weet het haast wel zeker, dat de “deskundigen” daarin teksten zullen wijzigen. We zingen nog van “twee kaatseballen in een net” en “een letter van banket”. Eigenlijk niets mis mee, want kaatsen doen we nog allemaal. We kaatsen immers vaak de bal terug naar iemand en in Friesland is het een grote sport. En banketletters, die worden in deze tijd nog volop gebakken. Meestal met amandelspijs er in, maar soms, bedoeld als grap, met een stuk dweil. Dat snijdt niet zo makkelijk. In hedendaagse termen zouden we “stiletto’s” van de kaatseballen kunnen maken en de banketletter zouden we kunnen bewerken tot een “letter van Nederwiet”, zodat we later zo “stoned als een garnaal” de verjaardag van de goedheilig man kunnen vieren. Om de lieve vrede te bewaren laten we dan pop met vlechtjes in het haar met rust, want poppen zijn er nog steeds en Barbie moet ook in ere gehouden worden.

Laten we eindigen met de stoomboot, ook al komt die altijd aan en vaart hij nooit weg. We kunnen zijn paardje rustig op het dek laten huppelen, alhoewel de bemanning dat nooit prettig vindt, heb ik vernomen. Loslopend vee is namelijk niet toegestaan op stoomboten en er zijn wel eens overrijverige inspecteurs geweest die de gezagvoerder van de boot daarvoor een bon geven. Dat zette de boel echt “Op stelten” en de minister moest er zelfs aan te pas komen om de zaak weer te sussen, zodat de Sint en zijn gevolg in alle rust konden ontschepen. De vlaggen kunnen we laten wimpelen. We hoeven ze dus niet af te wimpelen. Maar dan komt het! Zwarte Piet wordt daar als knecht voorgesteld en dat haalt het aanzien van de brave borst helemaal naar beneden. Knechten zijn er immers niet meer, hoewel heel veel mensen in allerlei nabije en verre oorden vaak nog flink geknecht worden. Er zijn wel alternatieven, als “slippendrager”, “dienaar” of “bediende” of “kamerheer”, maar misschien weet u een beter alternatief. Vervolgens kunnen de brave mensenkinderen iets zoets in hun mondjes blijven krijgen, maar de roe voor stoute kinderen kan echt niet meer. Hij is in onbruik geraakt, behalve op de trap en voor de gordijnen, en veel te angst aanjagend. De bloedjes zouden er nachtmerries van kunnen krijgen. Veel eigentijdser zouden we het woord “taakstraf” kunnen zingen. Het lieve kind zou dan bijvoorbeeld een keer de kamer van opa of oma kunnen stofzuigen, tijdens een fikse wandeling de rolstoel van hem of haar kunnen duwen of het duivenhok van de hoogbejaarde overbuurman kunnen schoonmaken, zodat die lieve Sint niet stilletjes zijn huisje voorbij hoeft te rijden.



Of laten we alles maar bij het oude? Als de cadeau’s op 6 december zijn uitgepakt, is de Sint al snel vergeten en doemt de glitter en glamour van het kerstfeest op en wordt er al uitgekeken naar de Kerstcadeau’s, die het Kindje onder de kerstboom pleegt te leggen of in zijn plaats die afschuwelijke dikke man met zijn wattenbaard en vliegende rendieren met slee. Maar dat zou de tere kinderzieltjes helemaal pijn kunnen doen, dus toch Zwarte Piet maar zwart laten en gezellig feesten rond de schoorsteen. En Kerstmis met stal en kribbe.

Augustinus